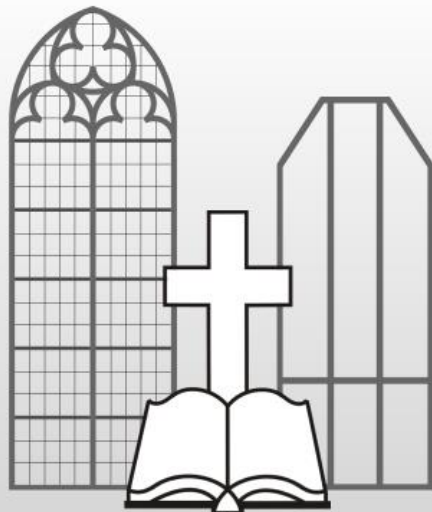

Terugblik

op Beleidsplan 2014-2019
en andere ontwikkelingen in deze periode

maart 2019

HERVORMD EETHEN-DRONGELEN

Woord vooraf

Tijdens de gemeenteavond op 11 maart a.s. willen we als kerkenraad samen met u en jullie terugblikken op de achter ons liggende jaren. We doen dit omdat dit jaar een nieuw beleidsplan zal worden gepresenteerd, voor de jaren 2020-2023. Een goede aanleiding om samen na te gaan op welke manier de beleidsvoornemens uit het beleidsplan 2014-2019 werkelijkheid zijn geworden. Naast de in het beleidsplan genoemde voornemens, waren er ook andere ontwikkelingen in en rond de gemeente. Ook die brengen we graag over het voetlicht. Dankbaar kijken we terug op veel wat in de afgelopen periode aandacht kreeg. We belijden met lied 352 dat de heilige Geest als Gods gezant met heel kerk van land tot land trekt. Hij is het die haar leidt en in de waarheid stelt, en Gods Kerk zijn heilgeheimen doet weten. Om die heilgeheimen kwam de gemeente week na week samen in de kerk. Het verlangen naar de ontmoeting met God is de basis onder ons gemeente-zijn. Die ontmoeting met God wordt tijdens de samenkomsten vergezeld van een ontmoeting met elkaar. Lied 363 zingt: 'U roept ons samen als kerk van de Heer, verbonden met U en elkaar.' Vanuit die ontmoeting met God en elkaar worden we gezonden in de wereld, om op de plekken waar we komen in woord en daad iets te laten zien van de goede boodschap over Jezus Christus. Om daarvoor toegerust te worden zijn er ook naast de zondagse eredienst bijeenkomsten in de week. Al die dingen vragen om inzet van mensen. En die inzet was er volop, ook in de vijf afgelopen jaren. Ook dat is een reden tot dankbaarheid.

Niet voor niets haalden we lied 352 aan. Dit lied kreeg een plek in de liturgie van de afscheidsdienst van de kerk van Drongelen. Zonder twijfel de gebeurtenis die in de afgelopen jaren voor de grootste impact heeft gezorgd in het leven van de gemeente als kerkelijke gemeenschap rond het Woord. Het lied begint met uit te zingen dat God getrouw is, en zijn plannen niet falen. Dat geloof heeft ons als gemeente gedragen bij het zetten van die moeilijke stap, en het is ons verlangen dat ditzelfde geloof ons zal blijven dragen in de komende jaren waarin we steeds meer de krimp onderkennen, en de hoop willen behouden. Maar dat is de titel van het nieuwe beleidsplan. Dat is voor later. Nu kijken we terug. We brengen de verschillende onderwerpen samen onder een aantal kopjes, die ook te vinden zijn in het beleidsplan 2014-2019. Daarbinnen worden eerst beleidsvoornemens uit dat beleidsplan genoemd (de letters erachter duiden de gestelde prioriteit aan, te weten Hoog, Middel en Laag), en daarna andere ontwikkelingen die het waard zijn om te vermelden.

We hopen dat deze terugblik u en jullie een goed beeld geeft van wat er de afgelopen jaren in de gemeente is gebeurd, en we kijken uit naar een goede, opbouwende gemeenteavond met elkaar.

Namens de kerkenraad,
Ds. Michiel Vastenhout
Theo van Tilborg, voorzitter

Sluiting kerkgebouw Drongelen

We schreven het al in het Woord vooraf: de sluiting van het kerkgebouw in Drongelen is een gebeurtenis die een grote impact heeft gehad op het gemeentelven. In het beleidsplan werd de wens uitgesproken zolang als dat (financieel) mogelijk was diensten te blijven beleggen in beide kerkgebouwen. Gaandeweg werd echter duidelijk dat dit niet langer verantwoord mogelijk zou blijken te zijn. Het proces om dit besluit te nemen heeft veel aandacht en zorgvuldigheid van de kerkenraad en het College van kerkrentmeesters, en van vele betrokkenen gevraagd. Uiteindelijk viel het besluit in 2016.

Door de kerkenraad en door diverse commissies is vervolgens vorm en inhoud gegeven aan het proces van het afscheid van het kerkgebouw. Gewerkt werd aan de verkenning van de mogelijkheden tot herbestemming of verkoop, het vormgeven van de afscheidsdienst op 17 september 2017 en de zaterdag daarvoor een ontmoetingsmiddag met een maaltijd, het vormgeven van het herinneringsboek. Het daadwerkelijke sluiten van het kerkgebouw, na de laatste kerkdienst daar, en de wandeling daarna naar Eethen, ze staan ons nog helder voor de geest als moeilijke, maar waardevolle momenten in het leven van de gemeente.

1. Gemeenschap/ Omzien naar elkaar

Beleidsvoornemens uit Beleidplan 2014-2019:

- **Groothuisbezoek verder ontwikkelen (M)**

In de afgelopen jaren heeft een aantal keer een groothuisbezoek plaatsgevonden. Zo was er een ontmoeting voor ouders met opgroeiende kinderen. Ook vond in 2018 een groothuisbezoek plaats voor alle gemeenteleden uit Drongelen, om door te spreken over de ervaringen rond de sluiting van het kerkgebouw in Drongelen.

Het groothuisbezoek heeft nog geen structurele plek gekregen in de gemeente en dit kan dus verder verkend worden. Het mooie aan deze vorm is de ruimte en veiligheid die een grotere groep biedt. Daarbij bestaat er een gedeelde noemer (bijv. de levensfase) die herkenning geeft als het gaat om de relevante (geloofs)vragen die een rol spelen in het leven.

- **Goede communicatie tussen betrokken bezoekwerk (H)**

Dit beleidsvoornemen was bedoeld om te zorgen dat de predikant, de ouderlingen, de bezoekbroeder en de HVD scherper in beeld zouden krijgen van elkaar wanneer en door wie een gemeentelid werd bezocht. En ook wie in een bepaalde situatie op bezoek kan gaan. Hierin zijn stappen gemaakt, maar er is nog zeker winst te behalen.

Als kerkenraad hebben we ons de afgelopen tijd bezonnen op het opzetten van wijkgericht pastoraat en diaconaat. Het streven is hierover binnen enkele maanden meer duidelijkheid te kunnen geven.

- **Toerusting ambtsdragers en vrijwilligers rond pastoraat (M)**

Een aantal ambtsdragers woonde een cursus bij die vanuit de PKN werd aangeboden. Ook hebben we een kleine 'bibliotheek' met toerustende boeken voor ouderlingen en diakenen aangeschaft. Bovenplaatselijk was er twee jaar geleden een ontmoeting tussen

de moderamenleden van kerken uit onze ring van gemeenten. Ook was er een plan om met de betrokkenen bij het pastoraat uit de buurgemeenten Babyloñiënbroek en Genderen, onder leiding van de predikanten, een toerustingsavond te houden. Deze kon door omstandigheden niet doorgaan, maar de toerusting van ambtsdragers is een rol die in de toekomst de nieuw gevormde ring zou kunnen faciliteren.

- **Koffiedrinken na de dienst (L)**

Het is inmiddels de gewoonte geworden om één keer per maand na de dienst koffie te drinken. Hierbij wordt bij de planning rekening gehouden met bijzondere diensten. Tijdens de maanden oktober-april drinken we koffie in De Hoeksteen. De overige maanden in het koor van de kerk.

Andere ontwikkelingen in de periode 2014-2019:

- **Reguliere huisbezoeken**

De ouderlingen kijken dankbaar terug op de bezoeken die ze de afgelopen jaren konden brengen. Dat geldt ook voor de predikant en de bezoekbroeder. Natuurlijk waren lang niet alle bezoeken 'makkelijk'. Er speelt vaak heel wat in onze levens. Maar het is waardevol om daar deelgenoot van gemaakt te worden, en naar beste kunnen met elkaar mee op te lopen. Tegelijk beseffen we dat we hierin ook steken hebben laten vallen, en niet altijd de aandacht of betrokkenheid toonden die nodig was. Graag onderstrepen we het belang van 'omzien naar elkaar', en we vragen allen om niet te aarzelen ook zelf contact te zoeken met de pastoraal betrokkenen, als u of jij daar behoefte aan hebt.

- **Ontmoetingsmiddagen oudere gemeenteleden**

Sinds september 2018 is er elke twee maanden een ontmoetingsmiddag voor gemeenteleden van ongeveer 70 jaar en ouder. De middagen zijn laagdrempelig, en geven gelegenheid voor een gesprek, een spelletje. Kortom: onderlinge ontmoeting onder het genot van koffie of thee.

- **Bezinning rond 'begraven en cremieren'**

Als kerkenraad hebben we in 2017 over dit onderwerp nagedacht, en de bevindingen hierover gedeeld tijdens een gemeenteavond en in een brief bij het kerkblad.

2. Vieren

Beleidsvoornemens uit Beleidplan 2014-2019:

- **Groslijst preekrooster (H)**

We zijn blij met de inzet van de scribe als het gaat om het zoeken naar gastvoorgangers. Naast oud-voorgangers gaan predikanten uit de regio, en anderen wat verder uit het land met regelmaat bij ons voor. Uiteraard is het altijd mogelijk om de naam van een predikant die u graag eens zou horen in een dienst, aan de preekvoorzener door te geven.

- **Gebruik formulieren doop, Avondmaal en huwelijk (L)**

Uit het Dienstboek van de PKN gebruiken we in onze gemeente de zgn. uitbreiding met het oog op de gereformeerde liturgie. De onderwijzende gedeelten uit deze formulieren worden tegenwoordig geprojecteerd op de beamer, zodat iedereen ze mee kan lezen.

- **Nadenken over vorm en inhoud van mededelingen in eredienst (L)**

Sinds de beamer wordt gebruikt, wordt er onderscheidt gemaakt tussen mededelingen die door een kerkenraadslid worden voorgelezen, en mededelingen die voorafgaand aan de dienst op de beamer komen. Mededelingen die worden voorgelezen, zijn vooral persoonlijk van aard, of van belang voor alle gemeenteleden (ook zij die thuis meeluisteren). Vaak zijn het berichten die niet al eerder in het kerkblad stonden. Op de beamer worden voor de dienst andere mededelingen geprojecteerd. Dit zijn doorgaans berichten die ook in het kerkblad een plek krijgen.

- **Bewustzijn/ participatie van de gemeenteleden bij de liturgie vergroten. Openstaan voor verbeteringen in de liturgie (M)**

Omdat de liturgie nooit een statisch geheel is, maar voortdurend 'in beweging' is, is dit een beleidsvoornemen dat nooit 'afgerond' is. We denken als kerkenraad na over het vormen van een werkgroep eredienst, ook om het bewustzijn en de participatie van gemeenteleden bij de liturgie te vergroten.

Andere ontwikkelingen in de periode 2014-2019:

- **Stabiel bezoek van erediensten**

Het is verheugend te merken dat de kerkdiensten een stabiel aantal gemeenteleden trekt. Het is duidelijk dat de morgendiensten drukker bezocht worden dan de avonddiensten. De ochtendiensten hebben primair een vierend karakter, terwijl in de avonddiensten ruimte is voor verdieping, of voor bijv. zangdiensten.

Juist in een tijd waarin velen druk zijn met veel verschillende dingen, kan het zondagse kerkbezoek er gemakkelijk bij inschieten. Uiteraard hopen we dat een zo groot mogelijk deel van de gemeente zo regelmatig mogelijk de diensten bijwoont, om zo te worden opgebouwd in het geloof. Immers, de liturgie als eredienst aan God is per definitie iets dat we alleen maar sámen vorm kunnen geven!

- **Introductie beamer en piano**

Een heel zichtbare verandering in de wijze van vieren is de aanschaf van een beamer. Heel wat mooie acties werden gehouden om dit mogelijk te maken. De beamer geeft heel wat mogelijkheden tijdens de dienst, en die ontdekken we gaandeweg steeds beter. We zijn blij dat het beamerteam zich vakkundig inzet om alles goed te laten verlopen.

Als gemeente kregen we de mogelijkheid een piano van een gemeentelid te plaatsen in de kerk. Dit instrument helpt ons om een breder repertoire van (kinder)liederen uit (onder andere) de bundel Op Toonhoogte te kunnen zingen in de diensten.

- **Concerten**

Al twee keer was onze gemeente gastgemeente van een concert van Zingen in de kerk, namelijk met de Psalm Project en met de Oden van Salomo. Ook vond vorig jaar een Evensong plaats.

- **Introductie Paaskaars en doopvont Drongelen**

Sinds Pasen 2018 staat er in het liturgisch centrum een Paaskaars, als symbool van de aanwezigheid van het Licht voor de wereld, Jezus zelf, in ons midden. Nadat de kerk in

Drongelen gesloten was, gebruiken we bij doopdiensten de ‘vrijstaande’ doopvont die eerst in die kerk stond.

- **Bezinning op kleden in kleuren kerkelijk jaar**

De kerkenraad heeft een aantal gemeenteleden gevraagd om te onderzoeken of het mogelijk is een set kleden in de kleuren van het kerkelijk jaar te maken, die een plek kunnen krijgen op de Avondmaalstafel.

3. Leren

Beleidsvoornemens uit Beleidplan 2014-2019:

- **Vergroten (jonge) deelnemers Bijbelkring (M)**

In 2015 en 2016 is op verschillende manieren (o.a. door een enquête) in kaart gebracht waar de behoeften van de gemeente al dan niet liggen op het gebied van vorming en toerusting. Dat was nuttig, maar het heeft niet geresulteerd in veel nieuwe deelnemers in het kringwerk. De behoefte blijkt er bij een klein deel van de gemeente zeker te zijn, maar het grootste deel van de gemeente heeft geen behoefte aan doordeweekse toerusting (dus naast de zondagse diensten) binnen de gemeente. Uiteraard is het mogelijk dat voor hen de geestelijke vorming op andere wijze gestalte krijgt. Dat kan bijv. meer persoonlijk zijn, of in bijeenkomsten die elders worden georganiseerd.

Het kringwerk is de laatste jaren ‘uitgekristalliseerd’ tot twee kringen, namelijk de Bijbelkring en de Jongvolwassenenkring. Nieuw is sinds twee jaar de leeskring, die zo’n vier keer per jaar bij elkaar komt. Uiteraard blijft het altijd mogelijk om zelf suggesties te doen rond de vorming en toerusting, die (beter) aansluiten bij ieders voorkeuren en ideeën.

- **Opzet en invulling thematische gemeenteavonden (M)**

Dit beleidsvoornemen heeft concreet gestalte gekregen in bijv. een thema-avond rond geloofsopvoeding, verzorgd door de HGJB. Sinds twee jaar proberen we ook samen met de buurgemeenten in Babyloniëbroek en Genderen thema-avonden te organiseren. Tot nu toe heeft dat geleid tot mooie avonden rond de thema’s ‘Als kinderen andere wegen gaan’ en ‘Homoseksualiteit en gemeente’.

- **Karakter avonddiensten (leerkarakter/ thematisch) (L)**

Met regelmaat hebben de tweewekelijkse avonddiensten, als onze eigen predikant voorgaat, een andersoortig karakter. De dankdiensten op de Avondmaalszondagen en de dienst op Eerste Paasdag zijn zangdiensten. Ook worden verdiepende diensten gehouden, die bijv. aansluiten bij een prekenserie in de morgendiensten.

Onlangs vond voor het eerst een themabespreking plaats rond een (ethisch) onderwerp, namelijk orgaandonatie. Na een vesper en een korte inleiding werd in groepjes en plenair doorgesproken over het thema. Een vorm die we in de toekomst vaker willen verkennen en verdiepen. Suggesties zijn als gedaan rond thema’s als ‘begraven en cremieren’ en ‘ecologie’.

- **Doorstroming naar belijdeniscatechisatie (zorgpunt: kleine aantal catechisanten) (H)**
- **Opzet kindernevendienst Eethen (H)**
- **Nieuwe vormen van zondagsschool onderzoeken, bijv. jeugdcatechese voor kinderen uit groep 6-8 (H)**

Deze punten nemen we samen, omdat ze te maken hebben met een ‘doorgaande’ leerlijn voor kinderen en tieners in de gemeente. Na bezinning hierop, waarbij we de HGJB om advies hebben gevraagd, is gekozen voor de volgende fasen.

1. Kindernevendienst voor kinderen van groep 1-6 tijdens de ochtenddiensten. Hierbij gebruiken we sinds twee jaar de methode Bijbel Basics van het Nederlands Bijbelgenootschap. We streven ernaar dat de kinderen zo wat meekrijgen op hun eigen niveau, maar dat ze zich ook helemaal deel weten van de gemeente doordat er aandacht is voor hen in de dienst. Zo zingen we altijd een kinderlied, is er ruimte voor een moment van introductie of terugkoppeling van het thema, is er een kindermoment rond het Avondmaal, en komen ze naar voren rond de doop.
2. Voor kinderen van groep 7 en 8 zijn we vier jaar geleden begonnen met On Track, een methode voor basiscatechese. Hierbij wordt de rode draad door Oude en Nieuwe Testament duidelijk gemaakt. Het zorgt er ook voor dat de ‘overgang’ naar tienercatechese gemakkelijker verloopt, ook omdat er al sprake is van positieve groepsvorming.
3. Voor tieners en jongeren is er catechisatie in twee groepen. De gebruikte methode is op dit moment Leer&Leef. We zijn blij met de trouwe opkomst van alle catechisanten, en voor de vaak goede avonden met elkaar.
4. De afgelopen jaren heeft één gemeentelid belijdenis gedaan. Daar zijn we dankbaar voor! Uiteraard hopen we dat in de toekomst meer doopleden, of ze nu jong zijn of al ouder, de stap zetten om belijdenis van hun geloof te doen. Wat de jongeren betreft: dit heeft de aandacht in de ‘bovenbouw’, waar we in gesprek gaan over de sacramenten en over belijdenis-doen.

4. Jeugdwerk

Beleidsvoornemens uit Beleidplan 2014-2019:

- **Plaats van jongeren in de kerk (H)**

Aan dit beleidsvoornemen is op een heel aantal manieren concreet handen en voeten gegeven, wat uit andere punten in deze terugblik blijkt. Het is en blijft van grote betekenis om gemeentebreed aandacht te houden voor wat jongeren beweegt, en hoe zij hun weg zoeken als christen in deze samenleving. Het belang van voorbeelden (van oudere gemeenteleden) onderstrepen we daarbij.

Vanuit de kerkenraad is het belang van de plek van jongeren in de kerk onderkent, en dat wordt o.a. duidelijk doordat een ouderling en een diaken, samen met de predikant de

commissie jeugdwerk vormen, die leiding geven aan de jeugdraad waarin de betrokkenen bij het jeugdwerk een paar keer per jaar samenkomen.

- **Samenwerken met omliggende gemeenten op gebied van jeugdwerk (H)**

Met de hervormde gemeente in Babyloniënbroek wordt gezamenlijk vorm gegeven aan jeugdvereniging De Brug, voor tieners die op de middelbare school zitten. Ook zijn er catechisanten die in de ándere gemeente catechese volgen, als dat agendatechnisch beter past.

- **Aandacht voor regionaal jeugdwerk (Crocus) (H)**

Vanuit de werkgemeenschap van predikanten in onze regio is hiervoor veel aandacht gekomen. Onze predikant is betrokken bij een commissie die zoekt naar nieuwe vormen voor het regionale jeugdwerk, nu de Crocus in Doeveren als centrale plek voor bijeenkomsten niet meer bestaat. Een concreet resultaat is bijv. dat de HGJB inmiddels voor het tweede jaar in Wijk en Aalburg een TOV-avond voor tieners organiseert. Andere mogelijkheden voor regionaal jeugdwerk worden verkend. De rol van de nieuw gevormde ringen van gemeenten kan hierbij van belang zijn.

- **Jeugddienstcommissie opnieuw opzetten (H)**

Er is geen jeugddienstcommissie gevormd. Wel is er een paar keer een jeugddienst geweest, maar de ervaring leert dat het aanbod van jeugddiensten in de regio al behoorlijk groot is. Wellicht is het ook wat dit thema betreft goed om hiervoor regionaal tot een betere afstemming te komen.

- **Betrokkenheid ouders bij jeugdwerk (H)**

Het is van belang dat de ouders 'werk' maken van de geloofsopvoeding thuis. Daar wordt de basis gelegd waarop in de kerk verder gebouwd kan worden. Als ondersteuning hierbij is sinds vorig jaar de kinderkoffer geloofsopvoeding in omloop, vol ideeën en materiaal om de geloofsopvoeding thuis een impuls te geven.

Als het gaat om het bemensen van activiteiten voor kinderen en tieners, merken we dat de ouders hierbij niet zonder de ondersteuning kunnen van (oudere) gemeenteleden die ook hun steentje bijdragen. Organisatorisch, maar ook geestelijk. Het voorgaan van de kinderen van de gemeente op de weg van de Heer is de taak van alle gemeenteleden, niet alleen van de ouders zelf. Uiteraard is dit een aandachtspunt dat nooit 'af' is.

Andere ontwikkelingen in de periode 2014-2019:

- **Clubwerk (Benjamin, Special Nights, De Brug), Vakantie Bijbel Week en andere activiteiten**

Het is mooi om te zien hoe de diverse jeugdclubs functioneren. Er is ruimte voor ontmoeting, voor spel, voor geloofsoverdacht. En dat voor kinderen en tieners die meer of wat minder betrokken zijn bij het gemeentelven. De afgelopen jaren kreeg Special Nights een plek, voor kinderen vanaf groep 6, die driewekelijks op vrijdag bij elkaar komen.

Naast het clubwerk zijn er heel wat andere activiteiten, zoals de Vakantie Bijbel Week, de slotdag in de Drunense duinen, de kerst- en paasvieringen, de EO-jongerendag.

We zijn dankbaar voor de inzet van de jeugdwerkers die dit mogelijk maken!

5. Dienen

Beleidsvoornemens uit Beleidplan 2014-2019:

- **HVD in Drongelen (M/L)**

In het najaar van 2015 vond de eerste vergadering plaats met nieuwe dames voor het bezoekwerk in Drongelen. Ina Vos, Ada Brienen, Sandra Rochat en Jenny van der Ham startten vanaf dat moment met het bezoek werk in Drongelen. Vanaf het voorjaar van 2016 vindt jaarlijks in het voorjaar een gezamenlijke vergadering van de HVD-sters van Eethen en Drongelen plaats met Niesje van der Kolk als coördinator, de predikant en Monique Branderhorst namens de diaconie. Inmiddels hebben Jenny van der Ham en Sandra Rochat deze taak neer gelegd, maar het is mooi om te zien hoe de bezoekadressen in Drongelen zijn overgenomen door andere HVD-sters.

- **Deelname jongeren aan diaconaal project (L)**

- Nacht Zonder Dak: bij de opening van het winterwerk in 2015 vond de actie Nacht zonder Dak plaats. Nacht zonder Dak is een actie van stichting Tear en laat jongeren in Nederland ervaren hoe het is om een nacht op straat te leven. In Eethen sliepen ruim 20 jongeren uit Eethen, Drongelen en Babylonienbroek in een zelf gebouwde hut van kartonnen dozen in de boomgaard bij de pastorie. Naast dat deze nacht een mooie ervaring was voor de jongeren van de gemeente bracht deze actie ook nog eens het mooie bedrag van ruim 2500 euro op voor straatkinderen in Bolivia, Kenia en India.
- Werkvakantie in Moldavië: in de zomer van 2018 brachten 17 jongeren en 5 begeleiders uit Eethen, Drongelen en Babyloniënbroek twee weken door in Hirtop, Moldavië. In het jaar voorafgaand aan deze werkvakantie hebben deze jongeren diverse acties gevoerd om het benodigde bedrag van ruim € 26.000,- bij elkaar te krijgen. De acties verliepen boven verwachting en er kon zelfs met ruim € 30.000,- richting Moldavië gereisd worden. De jongeren hebben in de eerste week enorm veel geklust om het Day Care Centre verder af te bouwen. In de tweede week hebben zij een kinderkamp georganiseerd voor de kinderen van Hirtop. Dagelijks kwamen 40-50 kinderen naar het Day Care Centre en verzorgde de jongeren een Bijbelverhaal, een knutselwerkje en werden er spelletjes gedaan en gevoetbald.

- **Opstellen protocol diaconie en armoede (H):**

In 2016 heeft de diaconie een protocol (individuele) schuldhulpverlening opgesteld in samenwerking met de Hervormde gemeente van Babyloniënbroek. In april van dat jaar was er een speciale diaconale themadienst waar het werk van de diaconie is toegelicht en de flyer van de diaconie is gepresenteerd aan de gemeente. Deze folder is destijds huis-aan-huis bezorgd in Eethen en Drongelen.

Andere ontwikkelingen in de periode 2014-2019:

- **Kerstattenties:**

Sinds 2017 worden de kerstattenties van de diaconie voor ouderen, weduwe/weduwenaars en zieken niet alleen door de diakenen bezorgd, maar helpen de HVD-sters in hun wijk met de bezorging van deze pakketten zodat er in de donkere dagen voor kerst omgezien wordt naar elkaar.

- **Paasgroeten:**

In 2018 heeft de gemeente meegedaan aan de paasgroetenactie van Kerk in Actie. Vanuit Eethen en Drongelen werden ruim 100 kaarten gestuurd naar gedetineerden in Nederlandse gevangenissen.

- **Voedselbank**

Een aantal keer is tijdens bid- en dankdagen een collecte in natura gehouden voor de Voedselbank Altena in Sleeuwijk. De opbrengst is toen daar gebracht door de catechisanten, die uitleg kregen over wat de Voedselbank doet.

6. Getuigen

Beleidsvoornemens uit Beleidplan 2014-2019:

- **Bezoeken van en gesprek met randkerkelijken (M)**

- **Nadenken over wijze waarop kerk aanwezig is in de dorpen (L)**

Dit is strict genomen geen beleidsvoornemens dat 'behaald' kan worden, maar veel meer een levenshouding die concreet gestalte krijgt in het leven van elk gemeentelid. Juist in dorpen als de onze gaat het om de wijze waarop 'de kerk' present is te midden van de dorpsbewoners, bij wie de betrokkenheid op de gemeente van persoon tot persoon kan verschillen. Juist in heel 'gewone' contacten met elkaar kan iets doorklinken van wat ons als christen drijft. Ook voor vragen en pijn bij mensen over de kerk is van belang, net als een oog voor wat hen in het heden drijft of zorgen baart.

Deze thematiek en de toerusting daarvoor vindt met regelmaat plaats in de verkondiging op zondag, en bijv. tijdens gesprekken in het kringwerk. 'Ambtshalve' komen ouderlingen, diakenen en de predikant op verschillende manieren en op verschillende momenten in contact met mensen die nog niet of niet meer betrokken zijn bij kerk en geloof. De predikant houdt ook wekelijks een inloopuur rond kerk, geloof en zingeving, dat toegankelijk is voor wie het maar wil.

Ook HVD'sters, maar ongetwijfeld vele anderen, geven (soms onbewust) vorm aan dit 'missionaire' gemeente-zijn. Als kerkenraad bezinnen we ons op een gezamenlijk traject van toerusting hierbij door de IZB, met de buurgemeenten.

Andere ontwikkelingen in de periode 2014-2019:

- **Ondersteuning lessen PC-GVO (godsdienst) op PWA-school**

Vanuit de diaconie wordt het werk van de docenten Jeanne de Man en Tjeerda Kuijt op de PWA-school ondersteunt. Jaarlijks is er contact met hen over hun ervaringen op de school. En indien nodig kan er ook in financiële zin worden bijgedragen aan hun werk.

7. Kerkbeheer

Beleidsvoornemens uit Beleidplan 2014-2019:

- **Exploitatie van De Hoeksteen (M)**

Het beleid t.a.v. de Hoeksteen is dat dit kerkelijk gebouw financieel gezien op eigen benen kan staan, wat betekent dat voor de exploitatie geen beroep hoeft te worden gedaan op de begroting van de gemeente. Dit wordt gerealiseerd door het gebouw waar mogelijk te verhuren.

Dit beleidsvoornemen is gerealiseerd. De Hoeksteen heeft een zelfstandige exploitatie. In de beleidsperiode 2014-2019 is er geen beroep gedaan op de begroting van de gemeente. Er is zelfs éénmalig een bedrag uit de positieve exploitatie overgemaakt naar het bankrekening van de Hervormde gemeente. Dit kon m.n. gerealiseerd worden door de belangeloze inzet van veel vrijwilligers voor het beheer en de schoonmaak van de Hoeksteen.

- **Verbeteren en professionaliseren van het beheer van de kerkelijke archieven (M)**

Er is een begin gemaakt met opschonen van het archief. Het voornemen is om waardevolle archiefstukken in beheer te geven bij het Streekarchief Langstraat Heusden Altena. De eerste stappen hiertoe zijn gezet.

Andere ontwikkelingen in de periode 2014-2019:

- **Vernieuwing website gemeente**

Sinds een paar jaar is de website www.hervormdeethendrongelen.nl vernieuwd. Op de website is de relevante informatie te vinden over het reilen en zeilen in de gemeente.

- **Privacywetgeving**

De aangescherpte wetgeving op dit punt heeft onze aandacht. De komende tijd moet dit nog verder worden uitgewerkt.

8. Leiding en organisatie van de gemeente

Beleidsvoornemens uit Beleidplan 2014-2019:

- **Inwoners uit beide dorpen in de verschillende colleges en commissies (H)**

Dit beleidsvoornemen was vooral in de eerste jaren na de fusie van de gemeenten van betekenis, om het samengaan van de gemeenten op een goede wijze te kunnen begeleiden. Uiteraard blijft het van belang om oog te hebben voor de eigenheid en de eigen vragen die er spelen in beide dorpen, en ook voor gemeenteleden uit andere dorpen die lid zijn van onze gemeente. Het streven is dat iedereen die gevraagd wordt in een

college of commissie daar oog voor heeft of krijgt, en dat dus het belang van de gehele gemeente door allen wordt nagestreefd.

- **Waar mogelijk worden commissies samengevoegd (bijv. HVD en dameskring) (M)**
Dit voornemen is gerealiseerd. Er zijn op dit moment geen commissies meer die zich specifiek richten op één van beide dorpen.
- **Aantrekken nieuwe vrijwilligers en motiveren huidige vrijwilligers (H)**
Het is belangrijk om allereerst de dank te vermelden voor allen die op wat voor manier dan ook betrokken zijn bij het gemeentelven. Heel veel gemeenteleden zijn betrokken bij een aspect daarvan, en dat is prachtig. Want zonder de inzet van allen gaat het niet. De zoektocht naar vrijwilligers is in een zekere zin oneindig, omdat er altijd wisselingen zijn. We hopen dat velen hun verantwoordelijkheid willen blijven nemen, en dat er een klimaat is van voldoende openheid om ook aan de bel te trekken bij kerkenraad of college van kerkrentmeesters als zaken anders of beter georganiseerd kunnen worden.
- **Acties organiseren gericht op openhouden beide kerkgebouwen. Bewaken financiële randvoorwaarden die hiervoor zijn gesteld (H)**
In het licht van waar we deze terugblik mee begonnen, de sluiting van de kerk in Drongelen, mag duidelijk zijn dat dit beleidsvoornemen helaas niet heeft geleid tot het kunnen openhouden van beide kerkgebouwen.

Andere ontwikkelingen in de periode 2014-2019:

- **‘Kerk2025’ en de vorming van een nieuwe classis en ring van gemeenten**
De Protestantse Kerk in Nederland, waar onze hervormde gemeente deel van uitmaakt, is de afgelopen jaren door een proces van bezinning en vernieuwing heengegaan, onder de noemer ‘Kerk2025’. Dit heeft geleid tot diverse aanpassingen in de kerkorde, met als doel de kerkelijke structuren te verlichten, en zo gemeenten juist bij te kunnen staan bij de kern van het gemeentelven.
Hierover zou veel te schrijven zijn, maar graag verwijzen we naar de website van de kerk www.protestantsekerk.nl Concreet van belang voor onze gemeente is dat er inmiddels nog elf classes over zijn. Onze gemeente hoort sinds 1 mei van vorig jaar bij de classis Brabant, Limburg en Waalse gemeenten. Er is geen directe afvaardiging meer uit onze gemeente naar die classis. Wel is er een classispredikant, ds. Marco Luijk, die samen met anderen leiding geeft aan het werk van de classis en contacten met de gemeenten onderhoudt. Meer dichtbij huis is van belang dat gemeenten kunnen samenwerken in ringen van gemeenten. De ring waar onze gemeente bij gaat horen, valt waarschijnlijk samen met de huidige werkgemeenschap van predikanten (globaal van Veen tot Hank, inclusief Heusden en Doeveren).
- **Contacten met buurgemeenten en met gemeente Aalburg**
Al een aantal keer is bij beleidsvoornemens gebleken dat we proberen samen te werken als buurgemeenten. Dat heeft geleid tot goede contacten, en wellicht kunnen we elkaar ook in de toekomst blijven versterken.
Ook is er altijd goed contact geweest met de burgerlijke gemeente Aalburg. Hoe dat vorm krijgt in de nieuwe gemeente Altena, zal gaandeweg duidelijk worden.